1878. V. évfolyam. 232. szám. Debreczen, Szombat november 30.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban *Kultzi Imre nyomdájában*, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivatalokuál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.
A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hetfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdij minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőségben és kiadóhivatalban.
Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába czeglédutcza, Fried-ház 19. sz. alatt czimezendők.

A vörös könyvről.

IV.

Budapest, nov. 28.

(r. e.) Lássuk még egyszer az ellentétet, mely ez okmánygyüjtemény nyomán Andrássy magatartása és a magyar közvélemény egy jelentékeny része közt Törökországhoz való viszonyunkat illetőleg nyilvánul.

Konstantinápolyban, mint tudjuk, utolsó pillanatig kételkedtek, hogy a szerződéses hatalmak az orosz támadást megengedjék vagy zsebretett kézzel nézzék. E kába öltevés helytelennek bizonyulván, az intéző körök a Bosporus mellett elveszték fejöket s mint Bernát a mennykőhöz, kapkodtak majd ide, majd oda s többek közt azon szerencsétlen gondolathoz is, hogy Kladova megszállása által fölbontják a Szerbiával nem rég kötött békét s igy mintegy kényszeritik azt a háboruba elegyedni.

Ily végzetes baklövéstől azonban Andrássy nemcsak megmentette őket, de e n e g a t i v szolgálat mellett tett nekik még egy p o s i t i v szivességet is; oly szivességet, mely hasonló körülmények közt páratlanul áll a diplomaczia történetében.

Mi volt az?

Andrássy gróf nagy mérgesen rákiáltott a portára, hogy Kladovát, ha élete kedves, ne merje megszállani, de ugyanakkor megsugott neki e g y f o n t o s d i p l o m a c z i a i t i t k o t, mely az adott viszonyok közt fölért ötven ezer főnyi hadsereggel; azt tudniillik, hogy Oroszország forma szerint lekötelezte magát Ausztria-Magyarországnak, mikép muszka csapatok, akármint fordul is a koczka, nem fognak szerb területre lépni.

A porta e z o l d a l r ó l igy teljesen födve lévén — m e g r ö v i d ü l t v é d v o n a l á n nemcsak t ö m ö r e b b és számilag is erősb e l l e n á l l á s t fejthetett ki, de a strategiai fölvonás és elhelyezkedés is sokkal egyszerübbé, könnyebbé és biztosabbá lett rá nézve.

Az ellenzéki sajtó annak idején roppant lármát csapott nálunk a tiltakozás ténye miatt; a török államférfiak azonban teljesen fölfogták és átértették e szokatlan közlés becsét, s a „Vörös könyv"-ben a **török külügyér egy meleghangon irt köszönete,** az orosz-török háboru történetében pedig Plevna dicsősége fog tanuskodni az utókor előtt a példátlan szolgálatról, mit Andrássy a c s a t a t é r n e k az oroszoktól előre kicsikart m e g s z o r i t á s á v a l, s e nevezetes mozzanatnak a porta előtt ép a legválságosb pillanatban történő fölfedezésével Törökországnak s a török hadvezényletnek tett.

S ha valaki netán azzal iparkodnék e tagadhatlan szivesség horderejét és kiváló becsét csökkenteni, — hogy „Andrássy gróf nem fogta galléron Milánt, mikor ez sokszoros igéretei daczára utóbb szintén a háboruba keveredett": a „Vörös könyv" kielégitő magyarázatot nyujt az avatott szemnek e sokak által félreértett s a roszakarat által könnyen félrecsürhető, mert valóban hibásnak és gyanusnak tetsző passivitashoz is.

Csaknem két tuczatra rug ama sürgönyök száma, melyekben Szerbia és Montenegró hol aktive, hol passive szerepel, s a monarchiánk és e henczegő és nagyratörő nyugtalan két Babszemjankó közt létezett viszony tisztábahozatalához nem egy érdekes és jellemző adat foglaltatik.

Akármit mondjanak is Andrássy ellenei, e sürgönyök minden sora kézzelfoghatólag hirdeti, hogy külügyi hivatalunk már az orosz-török háboru kitörése előtt hurkot vetett Szerbia és Montenegró nyakába, melyen időnként többé-kevésbé tágitott ugyan, de mindig csak a saját és ama nagy czél érdekében, mely a m u s z k a b e f o l y á s t a B a l k á n f é l s z i g e t e n k i k ü s z ö b ö l n i vagy legalább is p a r a l y z á l n i, teendőink sorában első helyre irta.

E nagyszabásu s különöseu specifikus m a g y a r szempontból kifogástalan számitásba igen jól beillett — mindaddig pórázon tartani Szerbiát, mig a háboru sorsa ide-oda ingott, s egy támadás a szerbek részéről az orosz hadak győzelmét rohamosan s i e t t e t t e volna, — de amint Plevna elesett s az orosz sas a Balkán megvételével akadálytalanul röpülhetett Byzancz falai s a Zsófia-mecset büszke ormai felé, ahol megpihenni óhajtott és remélt, a szerbek beavatkozása és fegyveres föllépése n e m h o g y s e g i t s é g ü l s z o l g á l t volna, de sőt olyan nyügnek tetszett maguk az oroszok szemében, hogy ha tőlük függ, bottal fizetnek érte.

Mily mély p o l i t i k a i értelem rejlett a látszólagos közönyben, melylyel Andrássy e szerb akcziót türte, sőt titokban fölbátoritotta, a békekötésnél keservesen tapasztalhatták a muszkák.

Az Ignatiew által tervezett nagy Bulgáriának, alias: vice Oroszországnak S z e r b i a i g é n y e i adták m e g a k e g y e l e m d ö f é s t, minthogy k e l e t f e l é az európai és különösen az angol érdek amugy is átléphetlen Rubicont vonván Bulgária tulságos terjeszkedése elé, midőn Szerbia a konczért osztozó fél jogával jelenkezett, monarchiánk pártfogása mellett és tanácsára B u l g á r i a n y u g a t i h a t á r a i n a k r o v á s á r a kellett őt kárpótolni és kielégitni.

Hogy Andrássy elejétől tisztában volt e fordulattal, s hogy politikájának f ő i r á n y a folyton e magas czél felé tartott, a fönebbieken kivül Boszniának előbb csak erkölcsi, utóbb egyuttal tényleges elfoglalása is tanuskodik.

Azzal, hogy Andrássy Boszniát és Herczegovinát a muszka hadi és politikai akczióból e l ő r e kizárta, s monarchiánk védszárnyai alá vette, egyszermindenkorra meggátolta, hogy Szerbiát Oroszország itt és ezzel jutalmazza; mivel pedig Szerbiának ily jutalomra sok jogczime volt, önként be kellett következniök azon uj területi alakulásoknak, miknél Szerbia kedveért és javára Bulgária szenvedett rövidséget.

Ám tessék itélni az okkupáczió fölött kinek kinek saját belátása és — lelkiismerete szerént, de azt csak a pártszenvedély elfogultsága vagy roszhiszeműség mondhatja Andrássyról, hogy kezére járt a muszkának s Törökország érdekeit bármi tekintetben és bármily alakban csorbitotta.

Hisz még a legutolsó, legvészesebb pillanatban is az ő keze nyujtá Törökországnak a szalmaszálat, mely a fuldokló és eszmélet nélkül ide-oda kapkodó portát a végelmerüléstől megmentette.

Midőn Ignatiew San-Stefanóban elkészité a török állam halálos itéletét s a porta remegő kézzel már-már aláirta azt s csak itt-ott igyekezett valamicskét lealkudni és lekönyörögni a czártól, Andrássy egy jegyzéket intézett Konstantinápolyba, melyben kereken tudatta, hogy a b é k e p o n t o k k ö z ö l azokat, m e l y e k m o n a r c h i á n k r a vagy E u r ó p á r a s é r e l m e s e k, s e m m i s e k n e k, n e m l é t e z ő k n e k f o g j a t e k i n t e n i...

E jegyzék a látszat szerént csak a nyeregre ütött, de hogy a ló is megérezte és ágaskodni és rugdalózni kezdett, kézzelfoghatólag kitünik a sz.-pétervári kabinet csipős válaszából, melylyel Andrássy meghivóját egy bécsi konferencziára ridegen visszautasitá, s az egész tervet utolsó perczig száztéle fogással és mesterkedéssel meghiusitani erőködött.

Száz és száz ily „fölmentő adatot" idézhetnék még a „Vörös könyv"-ből Andrássy eljárásának és külügyi politikánk egész mivoltának védelmére és igazolására... De nem akarok tulságosan visszaélni e kiváló, s a fővárosban is megérdemlett tekintélylyel biró lap szerkesztőjének és közönségének becses türelmével.*)

*) Nagy köszönettel fogadtuk e jeles czikksorozatot. Szerk.

— **A boszniai hadjárat** költségeire vonatkozó póthitel iránt tett előterjesztését gr. Andrássy Gyula ugy az osztrák, mint a magyar delegatióban visszavonta, halasztván azt azon időre, midőn a berlini béke az országgyülések által tárgyalva lesz. E tárgyban a „N. H." igen találólag nyilatkozik. Szerinte — az osztrák delegatió azon eljárásában, hogy ezt az előterjesztést nem akarta tárgyalni, ellenben a jövő évi költséget kész megszavazni, nem lát mást, minthogy H e r b s t ur és társai megszavaznák ugyan az occupatió költségeit, s igy helyeslik a külpolitikát, de s z e r e t n é k m e g b u k t a t n i A n d r á s s y t. Mert hiszen ha gróf Andrássyt p o l i t i k á j á v a l e g y ü t t akarnák megbuktatni, mi lett volna annak egyszerübb módja, mint tárgyalni ezt az előterjesztést, minthogy az ország eddigi költségeit fedezni kell akár ezen, — akár egy más kormánynak s megtagadni a jövő évi költséget.

— **A szabadelvü körből** Ernuszt Kelemen és S á n d o r, A j k a i Gyula és U g r o n Ákos kiléptek. Z s e d é n y i Ede, ki szintén a felirati javaslat mellett szavazott, nem lépett ki.

Felhivás Debreczen sz. kir. város nagyérdemü közönségéhez.

(Folytatás.)

A fentebbiekben közzétett adatok kétségen kivülivé teszik azt;

hogy a Fröbel-féle gyermekkertnek létesitése és fentartása nem annyira a polgári hatóság feladata és hivatása, mint inkább a társadalomé, melynek a filántrophikus intézetek létrehozása körül megvannak a maga s magától sok tekintetben másra át nem háritható és el nem utasitható erkölcsi és emberbaráti kötelességei; s ennek tudata és örömmel s szives készséggel történt teljesitése adott a magyarországi 51 gyermekkert közül 37-nek életet és tartja ma is fenn virágzó állapotban azokat.

A fentebb névszerint is megnevezett kisvárosokéinál hasonlithatatlanul nagyobb és vagyonosabb debreczeni polgárságnak, s müvelt és lelkes hölgyeinek egyesitett ereje és akarata sokkal inkább képes városunkban egy Fröbelféle gyermekkertet létrehozni és fentartani, mint az emlitett kisvárosokéi. — „A nőknek csak akarni kell és a gyermekkert virulni fog", mint azt J o ó István ur ezen ügyben sok bensőséggel, áthatottsággal, erős meggyőződéssel és kitünő szakavatottsággal irott czikkében kifejezte, s ez ugy leend, ha a városi társadalom is megteszi a maga kötelességét s közadakozás utján előteremti a szóban levő gyermekkert létesitésére és évenkénti fentartására megkivántató összeget, s nem fog támaszkodni minden tekintetben a városra, mely temérdek kiadásai miatt legjobb akarata mellett sem viselheti egészen e terhet s azt kivánni sem lehet; — elég, ha alkalmas helyiséget és épületet ad, s annak megadása biztositva is van azon esetre, ha az intézet fentartásáról az igen t. közönség önmaga gondoskodik.

47—50,000 lakossal biró városunknak nagyszámu ezrekkel, tiz, sőt százezrekkel megáldott polgárai és birtokosai vannak, kiknek gyermekeik, unokáik, városunk közjava és boldogsága iránti melegszeretetök, ügybuzgalmuk és tettekben nyilvánulandó jóakaratuk könnyen kicsinálhatják az emlitett szent czélra teendő kegyes alapitványaik által egy gyermekkert évenkénti fentartására megkivántató 1300 frtot, mint azt hazánk 22 városának polgárai cselekedték, kik ezen nemes tetteik által midőn egyrészről saját és jól felfogott életérdekeiknek is eleget tettek, — ugyanakkor egyszersmind a nevelés ügyének előmozditása által hasznos és fontos szolgálatot tettek a jövő Magyarország számára; — másrészről azonban szép és követésre méltó példát adtak testvéreiknek, a többi hazai városoknak.

Debreczennek társadalmi tekintetben is nagy szerencséje az, hogy müvelt lelkü, nemes és emelkedett gondolkodásu hölgyekben valóban gazdag város, s e kitünő gazdagság mellett is megilleti a Magyaralföld ezen egyik legnagyobb városát, — melynek köztisztelésre és közbecsülésre oly igen méltó lelkes urnői a jelenleg már 3300 frtnál nagyobb pénzalappal rendelkező nőegyleti árvaháznak adtak életet, és soha meg nem szünő kegyadományaikkal nevelik folytonosan annak tőkéjét, hogy mindig több-több árvát és munkaképtelenné lett, s teljesen elnyomorodott szegényeket menthessenek meg a nyomor, inség és erkölcsi süllyedés örvényéből. — Azon lelkes hölgyek, kik a társadalom legelhagyottabbjainak, a szüléknélküli szegény és teljesen vagyontalan árváknak tartása és neveltetése végett ily jótékony intézetet alapitottak, — nem szóval, hanem tettel gyakorolják az emberiség és a népnevelés ügye iránti szeretetöket; — mivel nekiek nem a világ, hanem saját emberszerető szivök és lelkök jelöli ki azon nemes irányt, melyet követnek s azon igen szép hivatást és életfeladatot, melyeknek betöltésében s annak megfelelésében semmi nehézség és viszontagságos időjárás nem akadályozza meg, mert erős akaratjukkal legyőzik azokat.

(Vége köv.)

Külföld.

Anglia külügyminister az örökké utazó Suvalow, volt londoni orosz követnek megadta a kivánt fölvilágositásokat és ez utóbbiak csakugyan eléggé világosak. Anglia követeli, hogy a berlini szerződés minden pontja betöltessék és nem türi, hogy valaki (azaz Oroszország) az angol-afghán bonyodalomba avatkozzék. — Oroszország pedig — alig hihető — hogy tartózkodni fog az emirt tettleg is segiteni, — ha az alkalmas időpont erre nézve elérkezett. Anglia parliamentje decz. 5-ére van összehivva és decz. 12-ére fontos ügy fölötti szavazás kilátásba helyezve.

Bulgáriában a fejedelemválasztás 1879. évi jan. 1-ére van kitüzve. A derék (?) Korzakoff-Dondukoff hg. és a derekabb (!?) Ignatieff gr. jelöltségéről most már szó sincs, annál inkább hangoztatják Reuss hg. és Batenberg hg. nevét. Fejedelem választás előtt Bulgária alkotmányos szervezésére nézve is tisztában kell lenni.

Berlinben és környékén nov. 29-ke óta a szúró-, vágó- és lőfegyvereknek viselése rendeletileg be lőn tiltva. A fegyverengedélyek kiszolgálása fölött minden egyes esetben a tartományi rendőrség, mint hatóság dönt. Ez olyan kis ostromállapot féle.

A persák is mozognak az afghán határon és az emir jónak látta Kandaharba küldött csapatait Herátba vissza rendelni. Az afghánok a brit-ind sereg elől Hurlabig vissza huzódtak.

Napi hirek.

— **Érdekes hangverseny** lesz az, melyet az „i r o d a l m i é s m ü v é s z i k ö r" szervező bizottsága rendez jövő pénteken a v á r o s h á z a n a g y t a n á c s t e r m é b e n. Mint halljuk, nemcsak városunk kitünő mükedvelői fognak abban közreműködni, hanem sikerült a bizottságnak az épen ide érkezett L i e d l Ferencz hegedü-művészt is megnyerni, ki ezen hangversenyen fogja bemutatni külföldön is nagy elismeréssel találkozott művészetét. A mükedvelők közül megemlitjük dr. S á r o s s y Lászlóné urhölgyet, B u d a h á z y Anna s M á r t o n Etelka kisasszonyokat, S ó j e r Zsigáné urhölgyet s B u d a h á z y Zoltán urat. V é r t e s s y Arnold egy beszélyt olvas fel s M á n d o k y és L á s z i n é szavalni fognak. Közre fog működni a főiskolai kis kántus is, melyről szakértők ugy nyilatkoztak, hogy a maga nemében páratlan. Teljesen meg vagyunk győződve, hogy városunk müvelt közönsége tömeges látogatásával fejezendi ki érdeklődését ezen nemes törekvés iránt s a hangverseny oly széles körü pártolásban fog részesülni, minőre valóban érdemes. A programmot lapunk hétfői számában közölni fogjuk.

— **A zenede házi-hangversenyei** f. évi decz. 8-án ismét meg fognak kezdetni és decz. 22., 1879. jan. 5., jan. 19., febr. 2., febr. 16., márt. 2., márt. 16., márt. 30., ápr. 14., ápr. 27. és máj. 11-én, minden két héten egyszer. Az előadások a fentebbi napokon mindég — d. u. p o n t b a n ½5 ó r a k o r k e z d e t n e k m e g — és legfelebb ½7 óráig tartandnak. Tisztelettel kérnek ennélfogva, városunk és vidékünk mindazon zenetehetségei és mükedvelői, kik dal vagy zenedarabok, magán együttes előadásával, vagy szavalással közreműködni készek, hogy ebeli határozatukat a választott darab czimével együtt a fentnevezett napokon d é l e l ő t t — a hangverseny sorozatának helyes berendezhetése végett, — a zenede igazgatóságának tudomására juttatni méltóztassanak. Egyszersmind fölkeretik minden közreműködni óhajtó zenetehetség és mükedvelő, hogy ha nyomatott kérelemlevelet, mint meghivót nem kapott volna is, azt ne vegyék rosz néven, hanem legyenek meggyőződve, hogy közreműködésük a fentebbi napok bármelyikén is, legnagyobb köszönettel fog fogadtatni. Debr. 1878. nov. 27. A debr. zenede igazgatósága.

— **Az önk. tüzoltók** parancsnoksága ma este 8, s a zenebizottság 7. órakor tart gyülést a csapóutczai laktanyán. Tárgy: folyó ügyek.

— **Vak lárma.** Tegnap este 6 óra tájban a collegiumi tüzoltók váratlanul megkondították a tüzjelző harangot s pár percz mulva menetkészen voltak, de nem tudták, hogy a tüz merre légyen. Nem is tudhatták, mert tüz hál' istennek sehol sem volt. A főiskolai tüzoltók elindulván, az önkéntes tüzoltók laktanyáján is nagy mozgalom támadt, mert az Ö. T.-ók a szélrózsa minden irányáról oda siettek, de — mint emlitők — az egész csak vak lárma volt.

— **Varságh** fényképészeti mütermére (Széchenyi utcza 1813. sz. a.) különösen felhivjuk a t. közönség b figyelmét. Varságh Budapestről, hol a leghirnevesebb fényképészeti

---

A „Debreczeni Ellenőr" tárczája.

Egy kis hivatalnok család.

Elbeszélés.

Vértesi Arnoldtól.

(Folytatás.)

III.

De a legfeltünőbb durvaság nélkül nem utasithatta most már vissza a pénzt, miután ide eljött. Egyaránt neveletlennek és nevetségesnek kellett volna magát bemutatnia, ha a keresett pénzt csak azért utasitja vissza, mert a hitelező kis kamatot vesz tőle. Aztán hiszen ugyis készen állt rá, hogy ha a pokolból veszi is, meg kell szerezni a pénzt.

Hanem föltette magában, hogy siet majd menekülni a nagylelkü kölcsöntől mielőbb, lefizeti rögtön, a mint kissé összeszedheti magát. Az a pénz égette a lelkét. Mig neje a fürdőn lesz a két kicsivel, ő azalatt itthon a legszigorubb takarékosságnak fogja magát alávetni, inkább koplal, csakhogy legalább egy részét visszafizethesse a kölcsönnek. S ha aztán visszatér Etelka egészségesen, akkor is folytathatják a takarékosságot s megkimélhetnek valamit. Vimos keresni fog még valami más jövedelmi forrást is. Maga sem tudja ugyan, hogy mit, de majd talál, találnia kell.

Azonban bármennyire igyekezett is menekülni a lekötelezettség járma alól, a hálát nem tagadhatta meg azon férfiutól, ki rosz hire daczára is oly szépen, nemesen viselte magát iránta. Forrón megszoritotta kezét.

— Nem mertem remélni sem ily szivességet, uram. Hisz alig vagyunk ismerősök. Nem is tudom, hogy mivel hálálhatom meg önnek, de számitson rá, hogy bizonyosan jön még idő, mikor meghálálom.

A gavaller szabadkozott, hiszen az egész oly csekélység, szót sem érdemel; akár a takarék-pénztárba tenné a pénzét, akár Karády urnak adja. Persze, hogy néha nagyobb percentet is szoktak számitani a szenzáljai, hanem a rizikót számitják; a váltó is csak olyan mint a kártya, az egyiken nyer, a másikon elveszti az ember a pénzét. Ez is csak egy neme a hazard játéknak. Természetes, hogy aztán az egyiknek kell megfizetni, a mit a másiknál elvesztettünk.

E theoria világitása mellett kissé más szinben tünt most föl Karády Vilmos előtt az egész uzsorás üzlet s mintegy elveszett, árnyékba szorult annak szenyes oldala. Egy gavallért látott csak maga előtt, a ki hazardiroz váltókra, mint a hogy például hazardiroz a játék banknál. A könnyü, kellemes társalgási hang, melylyel Kincses Gábor ur rendelkezett, elbájolta a fiatal embert; hasonlóra látszék ösztönözni Karády Vilmost is.

— Én megvallom önnek, hogy nagy zavarban lettem volna az ön szivessége nélkül. Nőmnek Balaton-Füredet ajánlotta az orvos, s tudja ön, a minisztérium nem gondoskodott gázsinkban az ilyen rendkivüli kiadásokról.

— Igen, igen ezek födözésére rendkivüli eszközökhöz kell nyulni, — viszonzá zavartalan, finom udvarias mosolyával Kincses Gábor ur.

De bensejében egy rut, gunyos, megvető gondolat villant át:

Tehát Füredre akar menni a hölgyecske s arra kell a pénz?

Bármily cinikus, lenéző véleményt táplált is bő tapasztalatai után a nőnemről egyátalán, ez az uj fölfedezés megdöbbentette őt. Tehát ez is, a kit ő mint egy oltárképet tartogatott emlékében? Ez a tiszta, gyermeteg, ártatlan lélek, ez is? Oh, mily magasról zuhant le egyszerre

— Hát azért irt nekem levelet? — gondolá magában. — Azért alazta meg magát annyira, hogy egy hónapig mulathasson?

Oly éles, metsző keserüség ömlött át Kincses Gábor szivén, hogy csak nagy megerőltetéssel birta fönntartani arczán a nyugalmat s ajkán a mosolyt.

— Csak siettesse nejét, mert a saison már vége felé közelget, — figyelmeztető mosolygva a távozó Karádit; — már csak két hetünk van Anna bálig.

Hanem mikor aztán magában maradt, nem birta többé visszafojtani fellázadt indulatainak heves kitörését. A máskor oly mérsékelt, higadt, s magát még önmaga előtt is korlátozó férfi most szilajon rohant végig a szobában; a fájdalom korbácsolta s ugy érezte, mintha kiszakitnák szivéből az utolsó hitet, az utolsó szál reményt, mintha kioltanák az utolsó világosságot s ezentul nem marad ott csak sötétség, sár és piszok.

Összeszoritott ökle dühöngve hadonászott a levegőben. Nem tudta, nogy mit csinál. Egy porcelán vázát ért az asztalon; csörömpölve hullt le az a földre és darabokra tört. —

Ez csak jeladás volt, mely felköltötte a rombolás vad szellemét, azt a szilaj, dühöngő szellemet, mely ott lappang tán minden emberben, melyet megfékezett a czivilizáczió, de mely időnkint kitör s gyönyört lel a pusztitásban.

Egy perczig tartott csak az egész roham, de az az egy percz elég volt arra, hogy minden összezuzzon, törjön Kincses Gábor, a mi csak keze ügyébe akadt. A másik perczben már kimerülten dőlt pamlagára s bágyadt, cinikus mosolyival nézte, hogy mit müvelt.

— Furcsa, — mormogá magában, — hogy néha az okos emberek is elvesztik eszüket... Mi volt csodálkozni és elszörnyedni való azon, hogy az is csak nő, mint a többi? .... Megunta a nyomoruságot. Ez az egész ... S én itt örjöngök, a helyett, hogy használnám az alkalmat ... Szép asszony még mindig. Nos, nem angyal már, hanem érdekes, istenemre szerfölött érdekes! ... Persze hogy másforma boldogság lesz, mint a milyenről álmodoztam négy, öt évvel ezelőtt; hanem az ember vegye ugy a világot, a mint van. Ábrándozás az élet megrontója. Oh te bö cs poeta, a ki ezeket az arany szavakat irtad! ... Adieu, szép Etelka, Füreden majd találkozunk!

(Folyt. köv.)

czégnek: „Borsos, Doktor és Varságh“ működő üzlettársa volt, jött városunkba s igy a modern fényképezés minden ujabb vivmányai tekintetbevételével készitheti el munkáit. A fényképészet ujabb előhaladottsága meg is látszik ugy a mütermén, melyet Fleck R-től, ki Budapestre költözött s kiről nem rég irták a fővárosi lapok, hogy a bosznia-herczegovinai küldöttséget fényképezte, — vett át, mind pedig az általa előállitott képeken. Ajánljuk mütermét t. olvasóink pártfogásába.

— **Öngyilkosnak** tartják azon tisztességes öltözetü, 20—22 éves fiatal embert, kit ma d. e. 9 órakor a postakert második kapujánál, jobboldalán átlőve, vér, sárral összekeverve megtalálták. A fiatal embernél — személyét illetőleg semmiféle irományok nem találtattak, hanem volt mellette kevés lőpor papirban és — egy üres tárcza.

— **Gorove István,** a szabadelvü kör elnöke, ki darab idő óta gyöngélkedik, hir szerint, — egészsége helyreállitása végett télire Olaszországba utazik.

— **Uj képviselők.** A jákóhalmi kerületben Gullner Gyula, a szeniczeiben báró Schmerzing Tádé, s a zboroiban Hedry Ernő választatott képviselővé. Mindhárom egyesült ellenzéki.

Hymen. Lovász Gábor, micskei segédszolgabiró, főiskolánk volt növendéke, közelebb tartá kézfogóját Morvay Károly földbirtokos bájos leányával Gabriellával.

— **Baleset.** Fráter Pál, 80. éves aggastyán, kedden d. u. szokott sétáját végezvén N.-Váradon, a Körös gyaloghidján épen keresztül akart menni, midőn szélhüdés érte, s a vizbe esvén, oda fult. — A szerencsétlen öreg a biharmegyei tekintélyes Fráter-család tagja volt. —

— **Nehány bibliai tárgyu** és a reformátió korának egyes nevezetesebb alakjait feltüntető kép érkezett Hamburgból egy vallásos irat- és egy képterjesztő társulattól városunkba. A finom aczélmetszetü képek Csáthy Károly könyvkereskedésében vannak megszemlélés s eladás végett letéve.

— **20.000 pár bakkancs** elkészitésére, mely a honvédség részére szükséges, a honvédelmi ministerium pályázatot hirdet. A válalatot elnyerni óhajtók csak magyar nyelven irott és zárt ajánlatokat adhatnak be f. évi decz. 22-ig a honvédelmi ministerium segédhivatali igazgatójához Bauer János őrnagyhoz, 5% bánatpénzzel. Az ajánlatokban világosan kiirandó hogy a pályázó az e tekintetben kibocsátott feltételeket olvasta és azokat egész terjedelmében elfogadja. Az iparosok tehát, kik 1000. pár bakkancs előállitását biztosithatják, a pályázattal siessenek, mert a kincstár érdekének megóvása mellett, a szállitás több vállalkozónak elosztva engedtetik át, s minthogy 1000 párnál kevesebb figyelembe nem vétetik: a munkát legfeljebb 20 vállalkozó nyerheti meg. Itt az idő, hogy hazai iparosaink egyesüljenek, s a kis ipar egyesitett ereje ugyanazon munkát vállalhassa el, melyet eddig elnyertek idegen nemzetek fiai.

— **Fáklyásmenetet** akart rendezni az egyetemi hallgatók egy része az ellenzékeknek, melyet azonban a rendőrség betiltott. — Erre „fővárosi polgárság“ vette kezébe a dolgot s a fáklyás menet hétfőn meg fog tartatni. Azonban ezen fáklyásmenet nem a polgárság, hanem az ellenzéki ujságirók fáklyás menete lesz, miután az aláirók csupa független és habarék ujságirók, kik igy akarnak maguknak csinálni „egy jó napot.“

Az igazság érdekében.

A „Debreczen“ helybeli függetlenségi lap f. é. 231. és 232-ik számaiban a f. hó 27. napján végbement képviselő választásra vonatkozólag több oly közlemények jelentek meg, melyekre illetékes helyről a következő felvilágositásokat nyertük:

Kiss Imre, jelenleg szathmári lakos nem 1876, hanem 1877-ben tétetett át Szathmárra, és igy 1877-ről adóját még itt Debreczenben fizetvén, az 1878 május havában történt szavazók névjegyzékének kiigazitásánál törvény szerint kitörölhető nem volt s igy jogosan szavazott.

Gréf Józsefnél a névjegyzékben Ferdinánd keresztnév tévesen iratván be, őt — bebizonyitván hogy ily nevü atyja még 1872-ben elhalt s ő választó — szavazónak elfogadni kellett; Nagy Mihály takarékpénztári hivatalnok 40. éves, jogosan szavazott, a lajstromban is is igy van bevezetve; épen a Bódogh Albertre szavazó Nagy Mihálynál tünt ki, — hogy nem is bir választói jogusultsággal.

Kohn Mór, Jobst Ede és A. Nagy József — kikre az mondatik, hogy bünvizsgálat és csőd alatt állanak, nem fosztathattak meg szavazati joguktól, mert a vál. törv. §-a világosan rendeli, hogy a kinek neve, a hivatalos lajstromban benfoglaltatik, attól a szavazati jogot elvenni semmi szin és czim alatt nem lehet; épen ezért nem tétetett ellenvetés Bross László független párti bizalmi férfi ellen sem, holott a küldöttség minden tagja tudta, hogy a sertésvásártéren tett fenyegetései miatt ellene a viszgálat el van rendelve.

Kovács Lajos volt polgármester ur szavazatát — miután illető a lépcsőkön feljönni képtelen volt, — a választási elnök ur felhiván a bizalmi férfiakat, hogy ketten kövessék, a h. jegyző ur kiséretében jogosan vette fel, annyival inkább, mert addig a h. elnök által helyettesittetvén, sem a szavazás sora fenn nem akadt, sem pedig ő a választási helyiséget el nem hagyta.

A többi, azon lapszámokban elősorolt ugynevezett kortesfogásokra, pressió stb. nem tartozván a választási küldöttség tényéhez — jelenleg nem is reflektálunk, hanem igen is ki ki kell emelnünk, hogy a méltatlanul gyanusitott választási elnök ur, a mily igazságos volt az egyik, épen oly igazságos és méltányos volt a másik párt szavazói iránt; a többek között:

Nyilas János néma ember — csak vörös tollára mutatott, melynek levelén Bódogh Albert neve volt felirva, a vál. törv. 78. §-sa alapján szavazatát elfogadta.

Portörő Bálint uram „Baldácsy“-ra szavazott, de később társai sugása folytán azt „Bódogh“-ra kiigazitván, szavazata elfogadtatott.

Birinyi Gábor, Tóth Péter, Apródy János és Lakatos János — mindannyian Bódogh Albere kivántak szavazni, de az ellenőrző férfiak felszólamlásai után kitünt, hogy mind apjok helyett jöttek fel szavazni, — elnök által értetlenségnek jeleztetvén eljárásuk egyszerüen, elutasittattak. Egy 70. éves Bódoghra szavazó neve után a hivatalos lajstromban csak 36 év volt jegyezve, egy másik kétszer akart szavazni stb.

Mindez utóbbiak azonban a jó „Debreczen“ fentebbi számaiban szépen elhallgattatnak, természetesen a hogy az igazság bajnokaihoz illik.

Egy választó.

Debreczeni szinház.

A politikai mozgalmak, s képviselő választási események lapunk szinházi rovatát egészen leszoritották. Utólag azonban megemlékezünk e hét legérdekesebb estélyéről, melyet kedden Augier kitünő szinmüve „A Fourchambault család“ töltött be, e meglepően hü társadalmi darab, mely élesen kritizálja a társaság magasabb régióinak ferdeségeit. A darab valóban megérdemli azon óriási tetszést, melyben azt Páris részesité. Alakjai annyira élethüek, hogy az ember első pillanatra ismerős azzal a szélcsap ifjonczczal, a papucs alatt nyögő férjjel, a bárónénak készülő gyermek leánykával stb. . . s oly természetesnek találja a mese alakulását, melyet ily jellemek összehozása sző.

Fourchambault könnyelmü ifju volt. Fiatal zongoratanitónő volt családjánál, kit elcsábitott, aztán elvett egy gazdag nöt, ki urnö lett a háznál, Fourchambault pedig papucsfi. Fia Leopold a párisi világfiak példányképe, ki csak azért mondott le a klubbról, a szeretőkről, hogy a háznál levő társalgónőt Mariet elcsábitsa. Leánya egy gondatlan gyermek, ki szivesen egyezik bele, hogy bárónő legyen, habár mást szeret is.

Ugyde mig ezen dolgok érnek, addig Fourchambault-t neje fényüzése a bukás szélére juttatja. Ekkor jön az elcsábitott zongoratanitónő, ki fiának Bernardnak megparancsolja, hogy mentse meg Fourchambault-t. „Mert ő atyád.“ Bernard engedelmeskedik, s megmenti őt, sőt üzlettársává lesz, mely a ház régi hitelét ujra helyrehozza. Ő lesz a család mentője. Fourchambaultné kiadásait mérsékli, s megakadályozza, hogy a leányka a báróhoz menjen nőül, ki csak pénzét szereti, s egy igen szép részletben feléleszti a lányka szunyadó szerelmét egy szegény, de becsületes ifju iránt, kinek nejévé lesz.

Bernárd szereti Mariet, kit azonban ő is, mint az egész világ Leopold kedvesének tart. Marie, midőn ezen pletykát Fourchambaultné maga is szemére hányja, elhagyja a házat, s Bernárd anyjához fordul segélyért a gyalázatos rágalmak ellen. Bernárd anyja kérésére felhivja Leopoldot, hogy vegye nőül Mariét, kivel hozományt igér. Ez nevetve válaszol, hogy ilyen nőket nem szokás nőül venni, mire őt Bernárd becstelennek nevezvén, Leopold arczul üti. „Szerencsétlen, köszönd, hogy testvéred vagyok“... kiált fel a megsértett ifju. mire Leopold eszére tér. Kész elvenni Mariet, ki azonban egy igen szép jelenetben ezen ajánlatot visszautasitja. Igy aztán Marie és Bernard egymáséi lesznek.

Az előadás elég jól sikerült. Szatmáry Fourchambault szerepében, s Lászyné mint neje kitünő alakokat állitottak elénk. Benedek Leopold szerepében meggyődött arról, hogy az ő szakmája nem a mély érzelmet igénylő szerelmi szak, hanem a könnyed, társalgási szerepkör, Mándoky sok helyen álpathosszal szavalt. Mészáros Ilka igen eleven Blacha volt. Tördökné szépen személyesité Litellier Marie nemes alakját. (BS.)

DEBRECZENI SZINHAZ.

Bérlet | Szünet.

Szombaton, 1878. november 30-án

A debreczeni szinész-egyesület által adatik:

DRÁMA A TENGER FENEKÉN.

Látványos szinmü 6 képben zenével.

SZEMÉLYZET:

Szeriténe	Benedek.	Törv. jegyző	Sánta.
Norton James	Mándoky.	Rendőr	Marosi.
Pekovits Nika	Ferenczy.	Egy matróz	Takács.
Priquet	Szathmáry Á.	Emilia	Mészáros I.
Ser Reginald	Lovászy.	Luiza	Folténviné.
Feargus	Folténvi.	Jeremiah	Zöldyné.
Hajóparancs.	Sarkadi.	Ellen	Lászyné.
Hajós	Juhász.	Tiszt	Horváth.

Felelős szerkesztő: **Kutasi Imre.**
Főszerkesztő: **Vértesi Arnold.**

HIRDETESEK.

Önkéntes kiárulás.

ROTT LIPÓT és TESTVÉRE.

ÖNKÉNTES KIÁRULÁS.

Értesitjük a nagyérdemü közönséget, hogy elhatároztuk **tulhalmozott nagy áruraktárunkban** az üzletnek általános rosz menetele és a jelen mostoha viszonyok következtében **folyó évi november 3-tól kezdve**

ÖNKÉNYTES KIÁRULÁST

rendezni, — mely alkalommal áruinkat **Gyári áron** s azoknak nagyobb részét **gyári áron alól is határozott árak** és **készpénzfizetés mellett** kiárusitjuk.

Felkérjük tehát mindazokat, kik legujabb divatu és jó kelmékhez olcsó áron kivánnak jutni, minket megkeresni szíveskedjenek.

Teljes tisztelettel:
Rott Lipót és Testvére,
főpiacz, takarékpénztár épületben.

(392) 2—3

E kiárulandó és nagy mennyiségben levő áruink közül fölemlitjük a következőket:
Selyem- és szövet-ruhakelmék, butor-szövetek, futó- és pamlagszőnyegek, vászonneműek, kendők, paplanok, kész női ruhák, felöltők és bundák, mindennemü szalagok, diszek, csipkék, rojtok, gombok és női pipere czikkeinket.

Főpiacz, takarék-pénztár épület.

Önkéntes kiárulás

A legjutányosabb árak mellett!

Legujabb divatu férfi és

KRAICZ GYULA
előbb:
(ORMÓS FERENCZ)
norinbergi és diszáru fiöküzlete Bécsből
Debreczenben, a főpiaczon, Scheer Bernát ur házában, a Bika szállodával szemben

Ajánlja dusan berendezett raktárát:

Vadászati és vedő czikkek: Percusion, Lefaucheux, Lancaster és Flobert fegyverek, töltények, tölténytáskák és övek, revolverek, pisztolyok, hozzávaló töltények és táskák.
Lovaglásra: angol disznóbőr nyergek, kantárok, izzasztók, zabolák, kengyelvasak, sarkantyuk, lovagló vesszők, botok és ostorok, valódi angol nyeregszappan.
Utazáshoz: bőr, vászon és fa öndők, táskák, toilettehez berendezett cassettek és táskák, Plaid szijak, gummi köpenyegek.
Háztartáshoz: asztalkések, fa, csont, szaru, alpacca, és alpacca ezüst nyéllel, britaniaércz, pakfong, alpacca és alpacca ezüst kanalak, eczet, olaj és vajtartók, czukorvágók és szelenczék, theafőzők, kannák, kávéfőző gépek, kávéőrlők, gyorsforralók, husvágó és kolbászcsináló gépek, fa, pléh, britania ércz- és alpacca-tálczák, asztali gyertyatartók, réz, vas, bronz, britania, érc, pakfong, alpacca, és alpacca ezüstből. R. Ditmar-féle asztali és függő petroleum lámpák, madárkaliczkák, virágasztalok, sodaviz-gépek.
Toiletthez: fésük, fog, köröm, haj és ruhakefék, szappanok, fogpép és porok, valódi kölniviz és illat zerek.
Bál legyezők, ékszerek, virágcsokor-tartók, legyező-zsinórok.
Különféle diszáruk vas, broncz, fa, porczellán, maché és bőrből.
Optikai czikkek: orrcsiptetők, szemüvegek, Lorgnettek, táv és szinházi látcsövek, barometrum, hévmérők, szesz, czukor, bor, sör, eczetmérők, vizmértékek.
Férfi és gyermek kalapok és sipkák, keztyük, esőernyők, sétabotok, tajték pipák, szivar szipkák, zsebkések, pénz és szivartárczák, dohányvágó gépek. — Gyermek játékok.
Szódaviz-gépek 8½ forinttól 20 forintig.

gyermek kalapok nagy választékban.

Rendkivüli gazdag választék!

SZEPESSY ANTAL
norinbergi és diszáru kereskedésében
őszi-téli idényre ajánltatnak:

Petroleum-lámpák és lámpa részek: asztali és szalon lámpák, függő csillárok, fali lámpák, lapos és patent kör lángra.
Ejjeli **takarék-lámpák** diszes kiállitással.
Fatartó kosarak, tüzelőszerszámok, kályhaellenzők.
Szőnyegek, függöny párkányok, függöny és csengőhuzó bojtok, függöny rózsák, szobapadlat fénymáz, Wischin padlat máz (Pasta 1 szobára 80 kr.)
Divatos férfi és fiu kalapok, nyakkötők, férfi és női őszi szarvas-bőr keztyük.
Gumi eső köpenyek, esernyők, sárczipők.
Angol nyergek és teljes lovag-szerelvények, lóhajtó, suhogó és agarász ostorok, lovagvesszők.
Lefaucheux és Lancaster fegyvertöltények, revolverek, Flobert szobafegyverek és mindenféle töltények, angol gyutacsok és töltő-szerszámok.
Szinházi látcsövek, lorgnettek, szinház legyezők, legyező zsinórok, ruha-uszály fogók, manchett gombok stb.

Raktárak gyári árban:

Hermann-féle **CHINA-EZÜST** és **alpacca** *háztartási és kiházasitási* czikkeknek.
ADLER-féle összes **TAJTPIPA** készitményeinek *teljes jótállás mellett.*
A zsobòki magyar márvány asztallap és szobadiszitési czikkeknek.

Tisztelettel felhivom a t. cz. sorsjegyre játszó kedvelőket a 7. m. k. államsorsjegyekre, melyek Budapesten decz. 6-án huzatnak

1. nyeremény	80000	forint	aranyértékbe.
1-szer	20000	„	„
4-szer	5000	„	„
10-szer	1000	„	„
20-szor	500	„	„
100-szor	100	„	„
200-szor	50	„	„
3000-szer	10	„	„

egy ilyen sorsjegy ára 2 frt.

Kapható
Otrokocsi Végh Jánosnál.
(397.) 1—2

A nagymérvü pártolás, melylyel a nagyérd. közönség vásár alkalmával sok éven át szerencséltetett, azon lépésre bátoritott fel engem; hogy megkisértsem vásáron kivül is raktárt tartani, és e czélból egy

NŐI CONFECTIÓ ÜZLETET
nyitok,
deczember elején, a kis templom melletti bazár-épületben, KUNZ JÓZSEF és TÁRSA urak szomszédságában.

Megköszönve az eddigi nagyrabecsült bizalmat, továbbra is kérem a nagyérdemü közönség kegyes pártfogását, mely pártfogást **kitünő jóságu, izletes és divatos áruk és jutányos árak** által, továbbra is kiérdemelni főtörekvésem leend.

A nagyérd. közönség szives látogatását kérve, maradtam

Tisztelettel:
Leitner H.
Bécsből.

(387) 9—?

Hirdetmény.

Vagyonbukott **Simon Kálmán** csődtömegéhez leltározott, összes bolti felszerelvények — rőfös- és divatnemü áruczikkek, — a czegléd-utczai 17-dik számu Barcsay-féle házban, folyó évi decz. hó 3-ik napján délelőtt 9 órakor — és folytatólag, — a következő napokon — nyilvános árverésen szükség esetében becsáron alól is el fognak adatni, mire a venni szándékozókat ezennel meghivom.

Kelt Debreczenben 1878. nov. 29.

Nagy Gusztáv
hites ügyvéd, mint tömeggondnok

(400) 1—3

Hirdetmény.

Vagyonbukott Károly József csődválasztmányának határozata folytán ezennel közhirré teszem, hogy mindazok, akik a csődtömegbe leltározott piacz-utczai Koller-féle ház alatti kereskedésben levő rövid áru czikkeket és összes felszerelvényeket egy tömegben s leltári becsértékben vagy azon fölül megvenni óhajtják, ebbeli irott ajánlataikat 200 forint bánatpénzel együtt **f. évi deczember hó 3-ik napjának d. u. 5 órájaig** választmányi elnök ügyvéd Szilágyi Károly urnál (lakik Miklós-utczán) letehetik. — A csődleltár és az árúczikkek nálam s az én közbenjöttömmel bármikor megtekinthetők (Széchényi-utcza 1772. sz. a.)

A vagyonbukott Károly J. és neje csődtömegébe leltározott, a csapó utczai Fodor féle háznál levő összes házbeli ingóságok árverési határidejéül pedig ugyancsak a csődválasztmány határozata folytán **f. é. deczember hó 4-ik napjának d. e. 9 órája** tüzetvén ki, a venni szándékozókat a kitüzött időre és helyre ezennel meghivom.

Debreczen, 1878. nov. 25.

Poos Gyula,
tömeggondnok.

(396) 3—3

Debreczen, nyomatott a kiadó-tulajdonos **Kutasi Imre** könyvnyomdájában 1878.